

Skala for risikovurdering pasienter som skal innlegges eller i poliklinisk ved Lade behandlingssenter

Pasientens navn: Fødselsnummer:		Undersøkers signatur:	
		Dato:	
		Kl:	
1. Alkoholinntak/døgn i gram (g) eller antall alkoholenheter(AE)¹: 1 = 60-80 g ≈ 4,5-5,5 AE 2 = 80-155 g ≈ 6-12 AE 3 = 155-230 g ≈ 13-18 AE 4 = ≥ 230 g > 18 AE	2. Benzodiazepininntak/døgn omregnet til diazepam (mg)¹: 2 < 40 mg 4 ≥ 40 mg	3. Opioidinntak/døgn omregnet til perorale morfinekvivalenter (mg)¹: 1 < 100 mg 2 100 - 200 mg 3 200 – 300 mg 4 > 300 mg	
4. Epilepsi 1 = Ingen holdepunkt 2 = Mistanke om epilepsi 3 = Kjent epilepsi- stabil 4 = Kjent epilepsi- ustabil			
5. Generaliserte tonisk-kloniske kramper (GTK) i forbindelse med avrusning 1 = Aldri 2 = Påberopt 3 = Dokumentert- enkeltstående anfall 4 = Flere anfall under samme avrusning/anfall under flere avrusninger			
6. Alvorlig psykisk lidelse 1 = Ingen 2 = Mistanke om 3 = Kjent psykisk lidelse- stabil 4 = Kjent psykisk lidelse- ustabil			
7. Alvorlig somatisk lidelse 1 = Ingen 2 = Mistanke 3 = Kjent lidelse- stabil 4 = Kjent lidelse- ustabil			
8. Blodtrykk (BT) 1 = Diastolisk BT ≤ 90 og/eller systolisk BT ≤ 130 2 = 90 < diastolisk BT ≤ 110 og/eller 130 < systolisk BT ≤ 160 3 = 110 < diastolisk BT < 130 og/eller 160 < systolisk BT < 200 4 = Diastolisk BT ≥ 130 og/eller systolisk BT ≥ 200			
9. Puls 1 = < 90 2 = 90-100 3 = 101-120 4 = > 120			
10. MUST-skår 1 = 0 2 = 1 3 = 2-3 4 = ≥ 4			
11. Wernickes encefalopati 4 = Funn av øyemuskelpåvirkning og/eller ataksi og/eller endret mental status ved klinisk us.			
12. CIWA-Ar skår² Ved CIWA-Ar og : A) Etanol < 1,5‰ B) Etanol ≥ 1,5‰ 1 = <10 1 = < 10 2 = 10-14 3 = 15- 20 3 = 10-14 4 = > 20 4 = > 15		13. KAOS (COWS)-skår² 1 = <5 (ingen klinisk relevant abstinens) 2 = 5-12 (mild) 3 = 13-24 (moderat) 4 = ≥ 25 (moderat/uttalt)	
SUM			

Lav risikoskår: 1-14 Moderat risikoskår: 14-24 Høy risikoskår: 25-34 Svært høy risikoskår: ≥ 35

Lav/moderat risikoskår = Vitamin- og ernæringsregime A

Høy/svært høy risikoskår = Vitamin- og ernæringsregime B

¹ Ved inntak av flere rusmidler samtidig, teller resultatene av hver av skalaene ved beregning av totalskår.

² Ved avrusning av flere rusmidler samtidig, teller resultatene av både CIWA-Ar og KAOS ved beregning av totalskår.

ICD-10 Kriterier for skadelig bruk

Skadelig bruk er når psykoaktive substanser brukes slik at det gir helseskade. Skaden kan være somatisk (f. eks. hepatitt som følge av egenadministrerte injeksjoner av psykoaktive stoffer) eller psykisk (f. eks. episoder med depressive lidelser etter betydelig alkoholkonsum). Skadelig bruk er i hovedsak knyttet til fysisk og psykisk helseskade forårsaket av rusmiddelbruk og ikke knyttet til avhengighet. Skadelig bruk kan gi mye helseskade uten at det behøver å foreligge et avhengighetssyndrom.

Å sette diagnosen skadelig bruk krever derfor at den aktuelle skaden er påført brukerens psykiske eller somatiske helse. Akutt intoksikasjon eller "bakrus" er ikke i seg selv tilstrekkelig tegn på helseskade til at den kan kodes som skadelig bruk. Det er også mulig å være avhengig av opioider, for eksempel metadon/buprenorfin uten at det medfører helseskade.

ICD-10 Kriterier for avhengighetssyndrom

Å sette diagnosen "avhengighet" kan bare gjøres hvis tre eller flere av følgende kriterier har inntruffet samtidig i løpet av det foregående 12 måneder:

- Sterk lyst eller følelse av tvang til å innta substansen.
- Problemer med å kontrollere substansinntaket med hensyn til innledning, avslutning og mengde.
- Fysiologisk abstinensstilstand når substansbruken har opphørt eller er redusert, som viser seg ved det karakteristiske abstinenssyndromet for stoffet, eller bruk av samme (eller et nært beslektet) stoff for å lindre eller unngå abstinenssymptomer.
- Utviklet toleranse, slik at økte substansdoser er nødvendig for å oppnå den samme effekten som lavere doser tidligere ga (for eksempel alkohol- eller opioidavhengige personer som daglig kan innta doser som er store nok til å slå ut eller ta livet av brukere uten toleranseutvikling).
- Føler økende likegyldighet overfor andre gleder eller interesser, som følge av bruk av ett eller flere psykoaktive stoffer, og mer og mer tid brukes på å skaffe eller innta stoffer eller komme seg etter bruken.
- Opprettholder substansbruken til tross for åpenbare tegn på skadelige konsekvenser, som leverskade etter betydelig alkoholkonsum, depressive perioder rett etter perioder med høyt inntak av psykoaktive stoffer, eller substansrelatert reduksjon av kognitivt funksjonsnivå, og man kan fastslå at brukeren var, eller kunne forventes å være, klar over skadens natur og omfang.

Primær diagnostisk vurdering av (legens navn):

Pasientens navn:

Fødselsnr.:

Diagnose	F10 Alko- hol	F11 Opi- oider	F12 Canna- binoider	F13 Sedativa/ hypnotika	F14 Kokain	F15 Andre stimulanter inkl. koffein	F16 Hallusino- gener	F17 Tobakk	F18 Flyktige løse- midler	F19 Flere stoffer
.1 Skadelig bruk										
.2x Avhengighet x = 0 For tiden abst. x = 1 For tiden abst., men i beskyttende omgivelser x = 2 For tiden på vedlikeholdsbeh. (kontrollert avh.) x = 3 For tiden abst., men mottar beh. med aversivt eller blokkerende stoff x = 4 For tiden bruker (aktiv avhengighet) x = 5 Vedvarende bruk x = 6 Episodisk bruk (dipsomani)										
Følgende avhengighets- kriterier har vært tilstede på samme tid i løpet av de siste 12 mnd. (a-f)										

Ved omregning til diazepamekvivalenter kan følgende omregningsfaktorer brukes følgende omregning:

Estimert diazepamdose : = 20 x alprazolamdose = 10 x flunitrazepamdose = 20 x klonazepamdose = 1 x nitrazepamdose
= 0,4 x oksazepamdose = 0,7 x zolpidemdose = 0,7 x zopiklondose

Dersom pasienten bruker flere benzodiazepiner samtidig, omregnes hver substans til diazepamekvivalenter og summeres.

En alkoholenhet (1 AE) er definert som 15 ml (≈ 13 g) ren alkohol. Dette er definert som 1 AE.

Type	Antall alkoholenheter (AE)	Ca. antall gram alkohol (avrundet til nærmeste 5 eller 10 for volum som inneholder mer enn 1 AE)
Øl (4,5%)		
- En flaske øl (33 cl)	1	13
- En halvliter fatøl/boksøl (50 cl)	1,5	20
- En «six-pack» øl/boksøl (6 x 50 cl = 300 cl)	9	120
Vin (12-14 vol %)		
- Et glass (15 cl) vin	1	13
- En flaske vin (75 cl)	5	65
- Pappvin (Bag in Box = BiB)		
- 200 cl	13	170
- 300 cl	20	260
Brennevin (≈ 40 vol %)		
- 1 lite glass brennevin (4 cl)	1	13
- En halvflaske brennevin (37,5 cl)	9	120
- En hel flaske brennevin (70 cl)	18	235
- En hel flaske brennevin (100 cl)	25	325
- «Hjemmebrent (90%)» (100 cl)	55	730